

ÁLT/190-1/2026

Döntéshozatal:
Egyszerű többség

T Á J É K O Z T A T Ó

- a Vármegyei Közgyűléshez –

Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye ár- és belvízvédelmi helyzetéről, a vízügyi ágazat védelmi szervezetének és védelmi infrastruktúrájának felkészültségéről, valamint a művek védképességét javító fejlesztések aktuális állapotáról

TÁJÉKOZTATÓ

**Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye
ár- és belvízvédelmi helyzetéről, a
vízügyi ágazat védelmi
szervezetének és védelmi
infrastruktúrájának
felkészültségéről, valamint a
művek védképességét javító
fejlesztések aktuális állapotáról**

Kató Sándor
Igazgató

FELSŐ-TISZA-VIDÉKI
VÍZÜGYI IGAZGATÓSÁG
NYÍREGYHÁZA

Tartalom

1. Bevezetés	1
2. 2025 és 2026 meteorológiai és vízrajzi viszonyai	1
3. A vármegye vízkárelhárítási helyzetének áttekintése	2
3.1. Árvízvédelem	2
3.1.1. Árvízvédekezés	2
3.1.2. Árvízvédelmi rendszer felkészítettsége	3
3.1.3. Árvízvédelmi célú fejlesztések	4
3.2. Belvízvédelem	4
3.2.1. Belvízvédekezés	4
3.2.2. Belvízvédelmi rendszer felkészítettsége	5
3.2.3. Belvízvédelmi célú fejlesztések	6
3.3. Vízszennyezés elleni védelem	6
3.3.1. vízminőségi kárelhárítás	6
3.3.2. Védelmi rendszer felkészítettsége	7
3.4. Vízhány elleni védelem	7
3.4.1. Vízhány elleni védekezés	7
3.4.2. Védelmi rendszer felkészítettsége	9
3.4.3. Vízhány kezelését szolgáló fejlesztések	9
3.5. Az eredményes vízkárelhárítás további feltételei	10
3.5.1. Monitoring rendszer	10
3.5.2. Védelmi szervezet	10
3.5.3. Védelmi együttműködés	11
4. Összegzés	11

1. Bevezetés

Vármegyénk országos összehasonlításban is jelentős mértékben kitett a vízkároknak. Közismert az ár- és belvízi veszélyeztetettség, de jelentős a kockázata a határon túlról érkező vízszennyezéseknek is. A víztöbblet és vízminőség-romlás mellett egyre gyakoribb és tartósabb a vízhiány. Ilyen adottságok mellett, különös tekintettel a klímaváltozás miatti időjárási és vízjárási szélsőségek előfordulási valószínűségének növekedésére, a vízkárok elleni védekezés kiemelkedő fontosságú. A vízkárelhárítás sikerét a vízügyi infrastruktúra állapota, valamint a védelmi szervezet felkészültsége érdemben befolyásolja.

Jelen dokumentum **az elmúlt egy évre vonatkozóan ad tájékoztatást** a Tisztelt Vármegyei Közgyűlésnek a vízkárelhárítási helyzetről, a vizek kártételei elleni védekezésre történő felkészültségről, valamint a folyamatban lévő vízügyi fejlesztésekről.

2. 2025 és 2026 meteorológiai és vízrajzi viszonyai

Az igazgatóságunk által mért adatok alapján a területi átlaghőmérséklet éves értékei trend jelleggel emelkednek. 2025 középhőmérséklete 12,6 °C, amely a sokéves átlaghoz (10,5 °C) viszonyítva 2,1°C-kal magasabb. Az észlelések kezdetétől az éves középhőmérsékletek rangsorában a 2025-ös év a 4. legmelegebb helyet foglalja el. A 2025-ös havi átlaghőmérsékletek sokévestől való eltérését május kivételével pozitív anomália jellemzi. Rendkívül meleg volt a január, a március, a június, a szeptember és a december. A 2026-os év elejét is megszokottól magasabb középhőmérsékletek jellemezték, májusig nem volt olyan hónap, amikor a sokévesnél hűvösebb lett volna, sőt a március az elmúlt 63 év harmadik legmelegebb márciusi hónapja volt. A 2026-os év tavasza pedig a FETIVIZIG sokéves statisztikája szerint a második helyen áll a 2014-es évvel megegyező 13,4 °C-kal a legmelegebb hőmérsékletű tavaszok rangsorában.

2025-ben 449 mm csapadék hullott, mely 162 mm-el kevesebb a sokéves átlagnál (611 mm). A csapadék eloszlása ismét szélsőségesen alakult, többlettel zárt március és július, viszont nagyobb hiány alakult ki februárban, áprilisban, júniusban (-66 mm), augusztusban, októberben és decemberben. A 2025-ös év az 1950 óta vezetett statisztikánk szerint a harmadik legszárazabb volt. 2026 első két hónapja volt átlagosan csapadékos, majd a tavasz 87 mm-es csapadékhiányt halmozott fel. Összesítve, 2026. május végéig 145 mm csapadék hullott, amely 69 mm-rel kevesebb a sokévestől (214 mm).

A **talajvíz** szintje régóta a sokéves átlag alatt van. A 2025-es havi átlagok a sokéveshez viszonyítva több mint másfél méterrel vannak mélyebben. 2025-ben átlagosan fél méteres talajvízszint süllyedést mutattunk ki az év folyamán. 2026-ban a talajvíz átlagos szintje az év eleji kisebb csapadéktöbblet hatására kismértékben emelkedett, de a következő három hónap csapadékhiánya miatt ismét süllyedésnek indult.

Tározóink összes feltöltöttsége május végére a vízpótló beavatkozásoknak köszönhetően 2%-kal nőtt az előző havi betározott vízmennyiséghez képest. A Nyírségben, ahol csak csapadékból tudnak a tározók töltődni, 3%-os csökkenés volt tapasztalható május hónap folyamán. Jelenleg ki van száradva a Nagyréti, a Vajai, a Rohodi, a Pazarnyi, a Szamosmenti tározónk és tavasz végén a Penyigei tározóban sincs már víz. A május végi 10,2 millió m³ összes víztérfogat 40%-os feltöltöttségnek felel meg. A feltöltöttség

növekedését 2026 májusában a Szamossályi (+15%) és a Rétközi (+11) tározónál sikerült elérni (mindkettőt szivattyúsan vízpótoljuk).

Folyóinkon 2025-ben és 2026-ban ezidáig kisvizes állapotok uralkodtak. Télen a felső vízgyűjtőn nem halmozódott fel jelentős mennyiségű hómenyiség, ami pedig összegyűlt, az az enyhe időjárás következtében lassan el is olvadt, így az év elején megszokott nagyvizes időszak idén is elmaradt, folyóink mederteltsége folyamatosan alacsony.

1. FÉNYKÉP. KISVÍZI ÁLLAPOTOK A SZAMOSON SZAMOSÚJLAK TÉRSÉGÉBEN, 2026 MÁJUSÁBAN

A hidrometeorológiai helyzet következményeként kiemeljük, hogy 2025-ben igazgatóságunk teljes működési területére kiterjedő tartós aszály volt a jellemző. Július 7-re kritikusán nagy volt az aszály működési területünk keleti harmadában, a többi területet erős aszály sújtotta. **Jelenleg**, a nyár elején, a 2026 júniusi csapadéktevékenység hatására, a keleti és nyugati tájakon van enyhe és közepes aszály a stresszhatással korrigált meteorológiai index szerint, amely a talaj felsőbb rétegeiben méri a nedvességet. Területünkön továbbra is hidrológiai aszály uralkodik.

3. A vármegye vízkárelhárítási helyzetének áttekintése

3.1. Árvízvédelem

3.1.1. Árvízvédekezés

Az igazgatóság kezelésében lévő védvonalak mentén **árvízvédelmi készség elrendelésére utoljára 2024. februárban volt szükség**. Azóta sem a Tiszán, sem a mellékfolyókon nem alakult ki az elsőrendű szintet elérő, vagyis készenlétet szükségessé tévő árhullám.

2017. óta idén fordult elő először, hogy zárt jégtakaró alakult ki folyóinkon. 2026. január végén a folyóinkon a becsült jégtömeg közel egyharmada volt a 2017. évinek. Veszélyes torlódás nem alakult ki. **Jég elleni I. fokú védekezés** volt érvényben a jégtörő hajók

melegen tartása céljából 2025. december 15. és 2026. március 25. között, azonban **beavatkozásra nem volt szükség**. A folyóinkon a **jéghelyzet megfigyelése és értékelése** - a jég megjelenésétől az eltűnéséig tartó időszakban - folyamatos volt.

2. FÉNYKÉP. JÉGZAJLÁS A TISZÁN (KISAR-TIVADAR), 2026 JANUÁRJÁBAN

3.1.2. Árvízvédelmi rendszer felkészítettsége

Az igazgatóság kezelésében lévő – az árvízi tározók töltéseivel együtt – összesen 656 km árvízvédelmi töltés **karbantartottsága megfelelő**, átfogó felülvizsgálatukra évente, utoljára 2025. október hónapban került sor. A védbiztonságot közvetlenül veszélyeztető hiányosságot védműveinken nem tapasztaltunk. A töltések, a zsilipek és a töltéstartozékok **karbantartása** – közfoglalkoztatottak és munkagépek bevonásával – **folyamatos**, viszont a munkavégzést egyre inkább megnehezíti a **munkaerőhiány, a közfoglalkoztatottak létszámának visszaesése**.

A Beregi, a Szamos-Kraszna közti és a Tisza-Túr árvízi tározó létesítményei jó állapotúak. A műtárgyak előírás szerinti üzempróbáit rendszeresen elvégezzük, így azok **üzemkészek**. A tározók árvízi célú feltöltésére még nem volt szükség.

Az igazgatóságunk kezelésében lévő összesen 1.620 hektár – nagyrészt védelmi célú – erdő ápolása folyamatos.

A vízkárok elleni védekezéshez szükséges **stratégiai védelmi anyagok** (zsák, világító eszközök, homok) és eszközök kellő mennyiségben állnak rendelkezésre raktárainkban.

A védekezési tervek felülvizsgálatát az előírások szerint elvégeztük.

A rendkívüli árvízi helyzetekre vonatkozóan az igazgatóság valamennyi árvízvédelmi szakaszára **árvízvédelmi felkészülési tervvel** is rendelkezik. A tervet az eddig mért legnagyobb vízszintet +50 cm-el, +80 cm-el, valamint +100 cm-el meghaladó vízállásokra dolgoztuk ki és évente aktualizálunk. A Tisza és a Szamos folyóra vonatkozó **jeges árvíz elhárítási tervvel** rendelkezünk.

2025-ben két árvízvédelmi szakaszra készült **„zsebterv”**, amely kivonatossan, egy lapon tartalmazza a legfontosabb információkat. Hajtogatott formában könnyen kioszthatók a segítségnyújtás miatt átvezényelt védekező kollégák részére. Terveink között szerepel az összes védelmi szakaszra történő elkészítése.

A Tisza és a Kraszna mentén a **nyílt ártéren fekvő, töltésekkel nem, vagy részben védett 26 település** árvízvédekezési terve aktualizálva az önkormányzatoknál is megtalálható.

A nagyvízi mederben egyre több igény jelentkezik építmény elhelyezésére, illetve az inváziós növények is egyre inkább terjedőben vannak. Ezek nehezítik a nagyvizek levezethetőségét, amely miatt szükség lenne a **Nagyvízi Mederkezelési Tervek jogszabályban történő kihirdetésére.**

Működési területünkön az eurázsiai hódok elszaporodtak, amelynek nyomait egyre többször tapasztaljuk a vízfolyásaink mentén **hódgátak vagy a töltésbe épített üregek** formájában.

Összefoglalóan megállapítható, hogy az igazgatóság árvízvédelmi rendszere az eddig előfordult legnagyobb árvízszint (LNV) elleni árvíz kivédésére alkalmas, a raktárakban a védelmi anyag, szakfelszerelés rendelkezésre áll, a védelmi szervezet illetve a műszaki irányítást végző vízügyi szakemberek felkészültek a várható árvízi helyzetek elhárítására, ennek ellenére egy rendkívüli árvízi helyzetben külső erők bevonására is szükség lesz.

3.1.3. Árvízvédelmi célú fejlesztések

A felső-tiszai töltések valamint a Túr torkolati szakasz – összesen közel 40 km – védtöltéseinek fejlesztésére vonatkozó tervek és érvényes létesítési engedélyek, valamint a területszerzés megindításához szükséges dokumentációk rendelkezésünkre állnak.

Az egyes vízügyi tárgyú fejlesztések indításáról szóló 1041/2024 (III. 4.) Korm. határozat alapján **I. ütemben a Tisza jobbparti töltés Gulács és a tarpai országhatár közötti, valamint a Tisza balparti Magyar és a Túr tiszakóródi híd közötti töltés fejlesztése KEHOP Plusz pályázatban van előirányozva**, amelynek előkészítése folyamatban van.

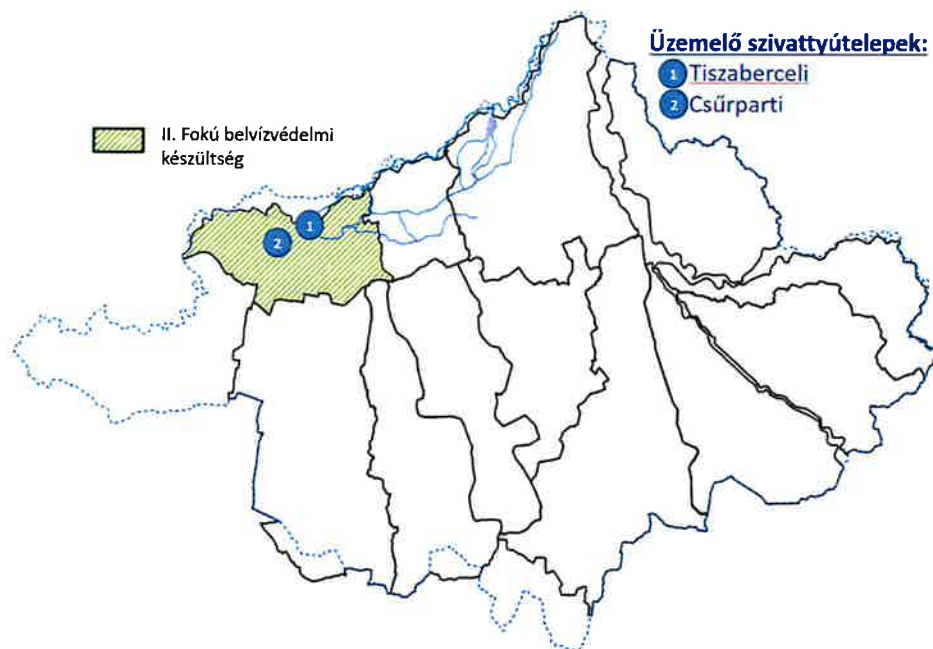
3.2. Belvízvédelem

3.2.1. Belvízvédekezés

2025 márciusában jelentős mennyiségű csapadék hullott a Felsőszabolcsi öblözet területére. A csapadékvíz hatására az öblözet alsó szakaszán a mederteltségek 140-150 % között alakultak. Az öblözet középső és felső szakaszán **vízviisszatartást végeztünk**, csak a károkat okozó többlet vízhozamok kerültek levezetésre az alsó szakaszra.

A 2026 januárjában a Felsőszabolcsi öblözet területén a kialakult hóvastagság átlagosan 22 cm volt. Ezt követően a felmelegedés hatására megkezdődött az olvadás, emelve a csatornában korábban beállt magas vízszinteket. A mértékadó szint feletti vízállások már hónapok óta fennálltak az érintett csatornában (vízmegtartást végeztünk), azonban január végére a belterületekre is veszélyes, kritikus szintre emelkedtek és beavatkozást igényeltek. 2026. február 3-án II. fokú **belvízvédelmi készülséget** rendeltünk el a Felsőszabolcs-alsó belvízvédelmi szakasz területére, itt ugyanis nincs lehetőség gravitációs vízkivezetésre.

A belvízvédelmi készülség 2026. február 16-án szűnt meg. A védekezés keretében elsősorban szivattyús vízáttemelési feladatok lettek végrehajtva a Tiszaberceli és a Csűrparti szivattyútelepekkel. A szivattyútelepek kizárólag a belterületek védelme érdekében legszükségesebb mértékű vízmennyiséget juttatták ki az öblözetből, kiemelten volt kezelve a vízmegtartás. A Tiszaberceli és a Csűrparti szivattyútelepeken mozgógerebbel uszadék kiszedést is végeztünk.

1. ÁBRA. BELVÍZVÉDELMI KÉSZÜLTÉG 2026 FEBRUÁRJÁBAN

3.2.2. Belvízvédelmi rendszer felkészítettsége

Igazgatóságunk működési területén az állami tulajdonú és vízügyi kezelésű közel 800 db csatorna összes hossza 3.243 km. A csatornák karbantartási feladatainál prioritások figyelembe vétele mellett elsősorban a belterületeket mentesítő és a főbb gyűjtő csatornák kerültek kitisztításra. A fenntartási feladatok elsősorban **kaszálások és cserjeírtások** voltak, melyekben nagy szerepe volt a kézi munkavégzéseknek, elsősorban közfoglalkoztatási programok keretében. A közfoglalkoztatási átlaglétszám csökkenésével a kézzel végrehajtott kaszálási és cserjézési feladatok mennyisége is mérséklődött, melyet teljes mértékben gépekkel nem sikerül ellensúlyozni. A karbantartott csatornák hossza a teljes vízügyi kezelésű csatornahossz közel 40 %-a.

A csatornákon lévő **FETIVIZIG kezelésű műtárgyak** (zsilipek, fenéklépcsők, bújtatók, betétpallós duzzasztók stb.) száma 531 db, melyek 77 %-a megfelelő állapotú, 21 %-a javítandó és 2 %-a átépítendő.

Az önkormányzati kezelésű csatornákról általánosságban elmondható, hogy a belterületi létesítmények többségének állapota jó, folyamatosan karbantartott.

3. FÉNYKÉP. BELVÍZVÉDELMI CSATORNA GÉPI KASZÁLÁSA, 2025 NYARÁN

A **12 db állandó belvíztározónkban** és 4 medertározóban összesen 38,8 millió m³, a 9 db véstározóban pedig 5,0 millió m³ vizet lehet visszatartani. A tározók és műtárgyaik üzemképesek, karbantartottak, a belvizek fogadására alkalmasak.

A kezelésünkben van 27 db, 76,2 m³/s szivattyúzási kapacitással rendelkező **belvízátemelő szivattyútelep**. Ezek megfelelő állapotúak, felkészítettek, azonban több telepnél a korszerűsítés már nagyon időszerű.

Összegezve elmondható, hogy az igazgatóságunk által üzemeltetett **szivattyútelepek és főbb belvízelvezető, vízkormányzó, vízvisszatartó főbb étesítmények funkciójuknak megfelelően feladatukat ellátják, működőképesek, többségében jól karbantartottak, a belvíz fogadására, levezetésére alkalmasak.**

3.2.3. Belvízvédelmi célú fejlesztések

Új belvízvédelmi célú projekt – a legutóbbi, hasonló témájú közgyűlési előterjesztést – követően nem indult. A vízhiány elleni védekezést szolgáló vízrendezési projektekről 3.4.3. fejezet ad tájékoztatást.

3.3. Vízszennyezés elleni védelem

3.3.1. vízminőségi kárelhárítás

Igazgatóságunk 2026. április 15-én 6:00-tól **III. fokú vízminőség-védelmi fokozatot** rendelt el, a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság kezelésében lévő Vásárosnamény 0261 hrsz.-ú árvízvédelmi töltés területén, a Friedlandertagi zsilip környezetében elhelyezett, mintegy 40 m³ mennyiségű lakossági hulladék eltávolítására. Az elkövetők beazonosításának érdekében, a Kraszna folyó bal parti töltés 0+700 – 1+200 tkm szakaszára 4 egységből álló kamera rendszert telepítettünk 2026. június 10-én. A kamerákat 5 m magas betonoszlopokon lévő konzolokra szerelték. Az oszlopok a töltéstestbe épített vasbeton alapzatra kerültek. A kamerákat a felszerelést követő éjszaka megrongálták.

III. fokú vízminőség-védelmi fokozat keretében történt, 2026. május 4. – 2026. május 7.

között, a lakosság által lerakott hulladék eltávolítása a Nagyhalász Elek-féle csatorna és V. sz. csatorna környezetében. Nagy kiterjedésű ömlesztett lakossági hulladék mennyisége a gyűjtés végére elérte a 60 m³-t.

4. FÉNYKÉP. ILLEGÁLISAN LERAKOTT HULLADÉK KÉZI ÉS GÉPI ELTÁVOLÍTÁSA 2026 MÁJUSÁBAN

Míg a külföldről érkező kommunális hulladék mennyisége csökkent az elmúlt időszakban, addig **hazai területen egyre súlyosabb probléma az illegális hulladéklerakás**, melyet – ha a szennyező ismeretlen – terület tulajdonosának kell felszámolnia. A vízügyi kezelésszerű létesítmények területén lerakott kommunális hulladék eltávolítása nem vízügyi alapfeladat, mégis egyre több erőforrást köt le, közben jelentős költséget is generál.

3.3.2. Védelmi rendszer felkészítettsége

A **vízminőségi állapotváltozások figyelését**, a belföldi és külföldi eredetű szennyezések észlelését az igazgatóság őri állománya **folyamatosan végzi**.

Igazgatóságunk rendelkezik megfelelő védelmi eszközökkel, felkészült személyi állománnyal a kárelhárítási tevékenység elvégzéséhez. Az eszközök a víz felszínen úszó szilárd és olajszennyeződések helyben tartására (merülő falak) és a szennyeződések eltávolítására (szeperatorok, abszorbens anyagok) alkalmasak. Rendelkezünk még oxigénhiányos állapotok megszüntetésére többféle levegőztető eszközzel is.

A vízminőségi vizsgálatok végzése érdekében az igazgatóság akkreditált **Mintavevő Munkacsoportot működtet**.

A FETIVIZIG képes előre jelezni, beavatkozni, és részleges, vagy teljes mederelzárás mellett, vízről leszedni a külföldről érkező hulladékot. A megfigyelő és előrejelző rendszer üzemképes.

3.4. Vízhány elleni védelem

3.4.1. Vízhány elleni védekezés

A 2016-tól rendszeresen végzett aszály elleni védekezést 2022-től **általános és körzeti vízhiány védelmi tervek** segítik.

A vízhiány elleni védekezés elrendeléséhez iránymutató a területünkön található **9 db aszálymonitoring állomás**, mely a hagyományos meteorológia paramétereiken túl folyamatosan tájékoztatást ad a talaj felső 80 centiméterének nedvességtartalmáról és

hőmérsékletéről. A gyűjtött adatok ingyenesek és publikusak (<https://aszalymonitoring.vizugy.hu/>).

A 10/1997. (VII.17.) KHVM rendelet módosítása alapján, 2022-től lehetőség van vízkárelhárítási készülség keretében is védekezni a vízhiány ellen.

2026. május 4-én 10 órától az igazgatóságunk működési területén lévő összes (6 db) vízhiányvédelmi körzetre II. fokú készülséget rendelt el.

2026-ban készülségen kívül az aszály ellen megtett intézkedéseink (I-V. hó):

- A Lónyay-főcsatorna torkolati szakaszán lévő Lónyay-árvízkapuval a főcsatorna alsó kb. 30 km-es szakaszán tartunk vissza vizet, melynek szintje az árvízkapunál megközelíti az I. fokú árvízvédelmi szintet. Ezzel az intézkedéssel az Észak-Nyírségből nem engedünk ki vizet a Tiszába, minden vizet helybentartunk. A főcsatornán a Kótaj térségében meglévő bögéző műtárggyal a vizet emelt szinten, a maximális duzzasztási szintig tarjuk.
- A 2026 január végi nagy mennyiségű hó olvadása ellenére a mederben betározott vízmennyiség emelkedése kisebb léptékű volt, mivel az olvadákvíz rögtön beszivárgott a talajba. A Felsőszabolcsi öblözetben volt jelentősebb a csatornában a vízszintemelkedés az öblözet sajátosságaiából adódóan (gravitációsan nem vízteleníthető, magas talajvízszint).
- 2026. február 28. és március 6. között a Palád-patak megnövekedett vízállása lehetővé tette a töltésébe épített Palád-patak osztózsilip nyitását, melynek hatására az ukrán határon túlról érkező vizeket az Alsó-Öreg-Túr medrébe juttattuk el. A vízpótlást követően a zsilip ismét lezárásra került.
A Túron levonuló kisebb árhullám hatására nyitásra került a Tisztaberki zsilip, mellyel Tisztaberki-Árapasztó csatornába juttattunk vizet. A Tútból Sonkádánál az Öreg-Túrba is tudtunk vezetni vizet, sőt a Túr-Erdei holtmeder vízfrissítését is megvalósítottuk. Az árhullám levonulása után zártuk a zsilipeket elősegítve ezzel a vízvisszatartást. A vízrendszerből minimalizáltuk a kivezetés lehetőségét a Nagyari-Túr ágon a Petőfi-zsilip zárásával.
A Krasznán levonuló kisebb tavaszi árhullám lehetőséget adott a Nagyecsed-i zsilip nyitására, így gravitációsan vezettünk vizet a Lápi-főcsatornába és a Nagyvájás-csatornába. A Pusztalaki zsilipen keresztül a rendszerbe juttatott vizet a Tunyogmatolcsi-Holt-Szamos irányába kormányoztuk.
Az árhullámok levonulását követően a vízállások csökkenésével a műtárgyak ismét zárásra kerültek.
- A Tisza-Túr tározó vízgazdálkodási rendszerének szivattyús vízpótlását a Tiszabecsi napelemes vízpótló szivattyúteleppel 2026.03.12-én kezdtük el. Két gépegységgel napi 10-12 órás üzemeléssel a vízpótlás kezdete óta közel 2 millió m³ vizet juttattunk a rendszerbe és az öblözet holtágaiba.

2026-ban készülség keretében az aszály ellen megtett intézkedéseink (I-VI. hó):

- 2026. április elején a mezőgazdasági és halászati vízigények kielégítése és az aszálykezelésre való felkészülés miatt a Rétközi-tó vízkészletének növelése vált szükségesé. Az év eleji tiszai vízállás nem tette lehetővé a gravitációs vízpótlást, ezért a Rétközi vízpótló szivattyútelep 2026. április 8-án 15 órakor megkezdte az üzemelést; az elején 0,4 m³/s, majd 1,0 m³/s teljesítménnyel, folyamatos, 24 órás üzemben. Június közepéig 3,1 millió m³ víz lett beemelve a Rétközi tóba, ami közel 70 cm vízszintemelkedést eredményezett.
- 2026. május 21-én a Tisza-Szamosközi vízhiánykezelő körzet területén is elkezdődött a vízpótlás két helyszínen:
 - az elektromos üzemű Tiszabecsi vízpótló szivattyúteleppel – a hozzá kapcsolódó napelempark által termelt energia felhasználásával nappali üzemben – végezzük

Tisza-Túr tározó tájgazdálkodási rendszerének (csatornák, holtágak) vízpótlását a Tiszából,

- 2 db nagy teljesítményű diesel üzemű mobil szivattyút üzemeltetünk folyamatosan a Szamossályi Holt-Szamos vízpótlására a Szamos folyóból.

A Szamossályi Holt-Szamos tározóba mobil szivattyúkkal eddig több mint 510 ezer m³ vizet emeltünk be. Cél a tározón keresztül a csatornarendszerbe is kiadagolni vizeket, amellyel elérhető, hogy a Nagyszekeresi- és a Penyigei-tározók is részesülhetnek vízpótlásba.

- A Szamos-Krasznaközi vízhiánykezelő körzet területén 2026. május 28. napjától szintén 2 db nagy teljesítményű diesel üzemű mobil szivattyút üzemeltetünk folyamatosan a Tunyogmatolcsi Holt-Szamos vízpótlására a Szamosból. A Holt-Szamosba eddig több mint 520 ezer m³ vizet emeltünk be.

5. FÉNYKÉP. MOBIL SZIVATTYÚ TELEPÍTÉSE A SZAMOS MENTÉN, 2026 MÁJUSÁBAN

3.4.2. Védelmi rendszer felkészítettsége

A vízhiány elleni védelmi rendszer állapota a 3.2.2. Belvízvédelmi rendszer fejezetnél leírtak szerinti, azzal a kiegészítéssel, hogy az igazgatóság a **kettősműködésű – azaz a vízhiány és a víztöbblet kezelésére szolgáló – létesítményeit fokozottan tartja karban**. Két, összesen 2,6 m³/s kapacitású **vízpótló szivattyútelepünk üzembiztos**.

Az aszályossá váló időjárás hatásainak a kezelésére az igazgatóság évente aktualizált **vízviisszatartási tervet** alkalmaz. A terv alapján minden évben állandó és ideiglenes művekkel biztosítjuk a többletvizek mederben tartását, rendszerszemlélettel.

3.4.3. Vízhiány kezelését szolgáló fejlesztések

„A Beregi vízrendszer zöldenergiára épülő vízkivételi művének tervezése” című, az ÉZFF/77/2022-EM_SZERZ számon támogatott Klímaadaptációs előkészítő projekt keretében, a Víziterv Environ Kft. két napelemes szivattyútelep tervezését végezte el a Beregi vízpótlására. A tervek 2025-ben elkészültek. A korábban megépült tájgazdálkodási rendszer ökológiai vízpótlása vízhiányos időszakban (LKV közeli szinten) a beregi területek folyamatos vízpótlása környezetbarát és költséghatékony módon csak napelemes táplálású elektromos szivattyúkkal oldható meg.

Az Interreg VI-A-NEXT Magyarország-Szlovákia-Románia-Ukrajna Program keretében a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság és a Tiszai Vízgyűjtő-gazdálkodási Igazgatóság más partnerekkel közösen pályázatot nyert el **„Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz**

összehangolt vízgazdálkodási intézkedésekkel és árvízkezelési csökkentő megelőző tevékenységgel a határokon átnyúló Batár-Palád-Túr vízgyűjtőn címmel. A pályázat az Alsó-Öreg-Túron vízvisszatartást is lehetővé tevő zsilipes csőáteresz építését, a Palád patakon korábban megépült fenékküszöbhez vízrajzi távmérő állomás kialakítását, valamint a Túr jobb parti töltésen 3 km hosszban koronaburkolat építését tartalmazza. Ukrán oldalon a Batár patak kotrása és műtárgyak rekonstrukciója van előirányozva. A pályázat megvalósítása az ütemterv szerint halad.

1041/2024. számon a kormány határozatot fogadott el egyes vízügyi fejlesztések indításáról. A KEHOP Plusz pályázati rendszer keretében megvalósítandó beruházások prioritási listáján a 7. az **„Észak-Nyírség vízgazdálkodásának fejlesztése”** című projekt, melynek támogatási összege 22 milliárd Ft. Ez a tétel az Észak-Nyírség vízháztartásának javítását célzó fejlesztés I. üteme. A projekt keretében megépítésre kerül vízvisszatartási tározó, valamint 90 db területi vízvisszatartó (elárasztási lehetőség) és 50 db medertározásra alkalmas műtárgy. Jelenleg a kiviteli tervek készítése folyik. Várhatóan 2027-ben kezdődhet a kivitelezés (részletesen a téma az igazgatóság ezen témakörben, jelen dokumentummal egy időben készített előterjesztésében szerepel).

3.5. Az eredményes vízkárelhárítás további feltételei

3.5.1. Monitoring rendszer

A **hagyományos vízrajzi állomások jó állapotban vannak**, az észlelés és az adatfeldolgozás az előírások szerinti gyakorisággal és módon történik. A **Magyar-Ukrán távmérő rendszer** működőképes, állapota megfelelő. A 9 db **aszálymonitoring állomásunk** karbantartott, üzembiztos.

A vízminőség változásokat magyar és ukrán területen telepített **kamerarendszer** és **vízminőségi szondák** segítségével figyeljük.

Monitoring fejlesztéseket minden vízügyi beruházásba beépítünk.

Az árvízi veszélyeztetettségre tekintettel üzemeltetjük a felső-tiszai **árvízi előrejelző és riasztóközpontot**, ahol csapadék-lefolyási és hidrológiai előrejelző modellekkel folyamatosan nyomon követjük a vízgyűjtő állapotát és szükség esetén riasztásokat, előrejelzéseket adunk ki a döntéshozók és partnereink részére hagyományos módon, valamint az igazgatóság honlapján, és SMS riasztás formájában.

3.5.2. Védelmi szervezet

A FETIVIZIG védelmi szervezetébe beosztottak általában **védekezési és szakmai tapasztalattal rendelkeznek**, viszont ezt a tudást folyamatosan fenn kell tartani, illetve fejleszteni kell. Ezt a célt szolgálják a védelmi gyakorlatok. Az idén egy árvízvédelmi gyakorlatra került sor az Országos Vízügyi Koordinációs Központ (OVKK) és a Tisza-völgyi Árvízvédelmi Elemző Központ (TÁREK) részvételével.

Az igazgatóság vízkárelhárítási szervezete, benne az egyes védelmi beosztások aktualizáltak.

Általánosságban elmondható, hogy a **vízügyi szakemberek felkészültek** a vármegye vízkárelhárítási és vízgazdálkodási tevékenységének szakmai irányítására. Rendkívüli helyzetben pedig az Országos Vízügyi Főigazgatóság bármely vízügyi igazgatóságtól további műszaki irányítói létszámot vezényelhet térségünkbe.

3.5.3. Védelmi együttműködés

A védekezésben résztvevő szervezetek közötti együttműködés továbbra is kiváló mind hazai, mind határvízi viszonylatban. Védekezések idején az előrejelzéseket, tájékoztatókat az előírások szerint megküldtük az érintetteknek.

Határvízi kapcsolataink zökkenőmentesek mindhárom (román, szlovák, ukrán) relációban. A szomszédos országok szakembereivel a kétirányú kommunikáció és adatszolgáltatás az érvényben lévő egyezmények és szabályzatok szerint történik.

A különböző szintű és szakterületű határvízi találkozókra, közte az ár-belvízvédelmi valamint a vízgazdálkodási létesítmények felülvizsgálatára **a határvízi egyezmények, illetve a kormány meghatalmazottak által jóváhagyott ütemtervek szerint kerül sor** mindhárom viszonylatban. Az orosz-ukrán konfliktus érdemben nem befolyásolja a magyar-ukrán határvízi együttműködést.

4. Összegzés

A vármegye területén a **víztöbblet, a vízhiány és a szennyezett víz egyaránt ad feladatot**, melyet jól mutatnak jelen tájékoztató által felölelt időszak eseményei is. Az elmúlt mintegy 12 hónap a vármegye területén elsősorban a vízhiány elleni védekezésről szólt.

Az igazgatóság kezelésében lévő vízügyi létesítmények állapota, karbantartottsága megfelelő. **A védbiztonságot közvetlenül veszélyeztető hiányosság védműveinken nem tapasztalható.**

Az igazgatóság több **vízügyi projektet előkészített**, melyek például a KEHOP Plusz program indulásával a jelenlegi EU-s költségvetési ciklusban megvalósíthatók.

A védelmi szervezet felkészült. A vízgazdálkodási és vízkárelhárítási feladatok szükségessé teszik a FETIVIZIG illetve a vármegye államigazgatási szervezetei közötti rendszeres és hatékony kapcsolattartást, együttműködést. **A társszervezetek együttműködése példás, a határvízi kapcsolataink kiválók.**

Nyíregyháza, 2026. június 19.

TISZÁNTÚLI
VÍZÜGYI IGAZGATÓSÁG
DEBRECEN

A DOKUMENTUM ELEKTRONIKUS ALÁÍRASSAL HITELESÍTVE
Kiadományozta: 2026.06.22 15:00 Csűrös Krisztián
Aláírta: 2026.06.22 14:58 Zsuga Antal

T Á J É K O Z T A T Ó

Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye ár- és belvízvédelmi helyzetéről, a vízügyi ágazat védelmi szervezetének és védelmi infrastruktúrájának felkészültségéről, valamint a művek védképességét javító fejlesztések aktuális állapotáról

Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye

Csűrös Krisztián
igazgató

Debrecen
2026. június 22.

A MI VÍZÜGYÜNK

A Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság működési területéhez tartozik Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyéből Nyírlugos, Penészlek, Szorgalmatos, Tiszanagyfalu, Tiszavasvári közigazgatási területe, továbbá Tiszaeszlár, Tiszalök, Tiszadob, Tiszadada közigazgatási területének a Tisza bal partjára eső része, Nyírbétek közigazgatási területének délnyugati része, valamint Rakamaz közigazgatási területének a Tiszanagyfalu-Rakamaz községhatár; a Nyíregyháza-Tokaj vasútvonal és a 38. sz. út által alkotott vonaltól délre eső területe.

ÁRVÍZVÉDELMI HELYZET ÉRTÉKELÉSE

A védelmi rendszer általános leírása

7 054 km² működési területünknek mintegy 44 %-a árvíz által veszélyeztetett (1. számú melléklet). Elsőrendű árvízvédelmi fővédvonalaink összes hossza 347,9 km. A védelmi szakaszok helyszínrajzát és a vízkárelhárítás szervezeti sémáját a 2. számú és 3. számú mellékletek mutatják be. A 2.78. sz. Tiszanagyfalu-Tiszalöki ártéri öblözet 186,6 km² nagyságú és a 2.79. sz. Hortobágyi öblözet 120,6 km²-nyi része Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye területén helyezkedik el.

Árvízvédelmi művek ismertetése, árvízvédekezés aktuális helyzete

A Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság kezelésében lévő Tisza bal parti védvonal két részre tagozódik, a 09.01 számú Tiszafüred-Tiszakeszi- és a 09.02 számú Tiszatarján-Rakamaz védelmi szakaszokra. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei területekhez tartozik a 09.02 számú árvízvédelmi szakasz, mely a 2.78 sz. Tiszanagyfalu-Tiszalöki, és a 2.79 sz. Hortobágyi ártéri öblözeteket mentesíti a Tisza árhullámaintól. A 09.02 számú védelmi szakasz teljes hossza 73 970 m, ebből töltés 62 914 m és magaspart 11 056 m. A tiszadobi „Andrássy gát” fővédvonallá való kiépítésével a rövidülés 2 330 m.

2.78 sz. Tiszanagyfalu-Tiszalöki ártéri öblözet területe: **56,6 km²**.

2.79 sz. Hortobágyi ártéri öblözet területe: **1 578 km²** (A Tisza völgyi ártéri öblözetek közül nagyságrendi sorrendben a második helyet foglalja el).

A 09.02 védelmi szakasz által védett ártéri öblözetek összterülete: **1 634,6 km²**.

Mentesített ártérbe eső vármegyei települések: Tiszadob, Tiszadada, Tiszalök, Tiszaeszlár, Tiszanagyfalu, valamint több tanyaközpont, gazdasági székhely, termelőegység és tanyasi ingatlan.

Árvízvédelmi műveket érintő problémák, fejlesztési javaslatok

A Tisza bal part 76+223 szelvényben lévő Vágó-féle keresztöltés 2015. évben került fejlesztésre. A feladata Tiszadada belterületének a védelme. Jelenleg a Tisza folyó éles kanyarulata miatt a töltésrész erősen erodált, a part megtámasztása szükséges. A 10 méteres fenntartó sáv, több esetben sem megfelelő állapotú. Karbantartási munkavégzés szükséges az erdőállományból kidőlő, kibukó faegyedek (lombkorona, oldalágak) miatt, melyek akadályozzák mind a fenntartási, mind a védekezési munkákat. A fenntartósáv, de néhány helyen a töltéstest sem a mi kezelésünkben van. A tulajdoni határok tisztázása, az érintett ingatlanok kisajátítása szükséges. Védműveink kiépítettsége felméréseink szerint a 2014-ben elfogadott mértékadó árvízszintek értelmében 10,0% körüli értékre csökkent. A 2015-ben lezárult KEOP fejlesztéssel érintett létesítményeink nagyobb árvízi terhelést azóta sem kaptak, a levonuló kisebb árhullámok során érdemi tapasztalatokkal nem gazdagodtunk állapotukkal, az elvégzett fejlesztések sikerességével

kapcsolatban. A vármegye területén a Tiszalöki Árvízvédelmi Központ és a Tiszadobi gátórház magasépületeink vannak. Állapotuk a folyamatos fenntartási munkáknak köszönhetően elfogadható. A védelmi központ teljes, energetikai felújítása szükséges.

A másodrendű árvízvédelmi művek állapota a szemlék tapasztalatai alapján meglehetősen heterogén. Számottevő kiépítési hiányok vannak, kaszálásuk, gaztalanításuk anyagi fedezet hiányában csak részben, vagy egyáltalán nem történt meg. A csökkenő létszámú közfoglalkoztatás következtében a fenntartás feltételei tovább romlanak. Működési területünkön az önkormányzatok kezelésében csak másodrendű védvonalak vannak, az elsőrendű védvonalak mindegyike állami tulajdonú, a védekezés ellátásáért mindenhol a vízügyi igazgatóság a felelős.

A fával, cserjével (ápor) benőtt fenntartósávok új hasznosítási módjára kell megoldást találni. Ilyen lehet a csatorna menti fásult (nem csak erdő) területek értékesítése, takarítása, ápor, cserje, gally apríték fűtésre történő hasznosítása stb. Gépi vegyszeres gyomirtást nem alkalmazunk. Egyre nagyobb területen jelennek meg gyomnövények, invazív növényfajok, melyekre hatékony és hosszú távú megoldás kell. Jelenleg kaszálással, gépi zúzással védekezünk ellenük.

Árvízvédekezés 2026. évben

A 2026. év júniusáig bezárólag Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyét is érintő árvízvédelmi szakaszokon árvízvédelmi készültséget nem rendeltünk el.

Az őszi felülvizsgálatok tapasztalatai

A karbantartási feladatok a rendelkezésre álló forrásoknak megfelelően elkészültek. Az árvízbiztonságot közvetlenül veszélyeztető probléma sehol nem volt tapasztalható. A kaszálás és gaztalanítás a töltésrézsűk és előterek bérbeadásával, illetve saját kapacitások és a közfoglalkoztatás bevonásával valósult meg. Az elsőrendű védvonalak felülvizsgálatának időpontjáig az évi második kaszálás mindenhol megtörtént. Az önkormányzati kezelésben lévő védművek állapotában jelentős változások nem történtek. A szükséges beavatkozásokat a közfoglalkoztatásból átcsoportosítható kapacitással végezték. A hírközlési és informatikai berendezések műszakilag megfelelő állapotúak, biztosított a kettős ellátottság, a berendezések üzemképesek. A Lotus Notes számítógépes információs rendszer biztosítja a szakaszvédelmi központok és a debreceni központi védelmi törzs közötti gyors adatátvitelt és a védekezés irányításához szükséges információkat. A gátóri szertárakban, illetve a szakaszvédelmi központok raktáraiban tárolt védelmi anyagok és felszerelések számbavétele, az elavult anyagok selejtezése folyamatosan történik. A védekezés megkezdéséhez szükséges induló készletek minden védelmi szakaszon rendelkezésre állnak. Az elsőrendű védvonalakba épített műtárgyak állapota igen változatos. Közvetlen árvízveszélyt a felülvizsgált műtárgyak közül egyik sem jelent, a kettős elzárás és/vagy az ideiglenes elzárás lehetősége minden esetben adott. A Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyei területét érintő árvízvédelmi szakaszainkon az eredményes árvízvédekezés alapfeltételei biztosítottak.

A vízkár-elhárítási tervek, árvízvédekezés dokumentumai

A védekezés alapidokumentumait képező védelmi terveink (nyilvántartási-, lokalizációs-, és jégvédelmi) frissítése, a változások átvezetésére, folyamatosan történik, 2025. december 10-ig minden védelmi terv átfogó frissítése megtörtént. Vízkár-elhárítási szervezeti beosztásunkat 2025. december hónapban benújtottuk az Országos Vízügyi Főigazgatóság részére. Tartalmazza a TIVIZIG, a társ VIZIG és az együttműködő szervezetektől védekezésbe vonható munkaerőt védelmi szakaszonkénti bontásban, illetve az érintett önkormányzatok elérhetőségeit. Munkatársaink szakmai

felkészültségéről gyakorlatok, illetve belső továbbképzések szervezésével gondoskodunk. A tavalyi évben 37 fő őrszemélyzet és 8 fő műszaki irányító végezte el az előírt képzést a Karcagi Gábor Árvízvédelmi gyakorló pályán, valamint 30 fő részére tartottunk 200 tanóra elmélet és gyakorlat keretében Gát- és csatornaőri képzést. Emellett minden évben részt veszünk a katasztrófavédelmi szervek, a polgári védelem vízkárelhárítási gyakorlati felkészítésében is.

Igénybe vehető erőforrások

A szükséges erőforrások igénybevétele az árvízi helyzetnek megfelelően az erőforrás igénybevételi terveink szerint történik. Amennyiben nagyobb beavatkozás nem válik szükségessé, nem áll elő váratlan veszélyhelyzet, vagy egyszerre több szakaszon folyó intenzív védekezés, igazgatóságunk fokozattól függetlenül (jellemzően I.- és II. fokban) saját létszámmal, a szakaszmérnökségek közötti átcsoportosításokkal, a védelmi osztag igénybevételével, illetve a közfoglalkoztatott állomány bevonásával képes ellátni a védekezési feladatokat. A védekezés megkezdéséhez szükséges készletek a védelmi raktárakban, szertárakban, valamint a Műszaki Biztonsági és Hajózási Szolgálat (MBHSZ) központi raktárában vannak elhelyezve. A védelmi készletek szemléje megtörtént, az induló készletek minden szertárban a szükséges mennyiségben, megfelelő állapotban rendelkezésre állnak. A védekezés során a szükséges humán erőforrás és a védelmi készletek mozgósításáról a központi Védelmi Törzs, az Országos Műszaki Irányító Törzs és a Védelmi Bizottságok gondoskodnak.

BELVÍZVÉDELMI HELYZET ÉRTÉKELÉSE

A védelmi rendszer általános leírása

Működési területünkben 463 km² Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye területére esik, a 09.03 számú Tiszai-felső belvízvédelmi szakasz teljes egészében 325 km², valamint a 09.12 számú Alsó-Nyírvíz-Nagy-éri belvízvédelmi szakaszból 138 km² (4. sz. melléklet). Összesen 3 780 km hosszú belvízcsatorna rendszert kezelünk, melyből a vármegye területén 184,9 km fekszik. A Tiszai-felső belvízvédelmi szakaszon 78,7 km, míg az Alsó-Nyírvíz-Nagy-éri belvízvédelmi szakaszon 106,2 km érintett. A Tiszai-felső belvízvédelmi szakaszon három szivattyútelepünk található, az Aracsi, a Rejei és a Tiszaeszlári, összesen 6,37 m³/s-os vízátemelő képességgel. Szállítható szivattyúállás 3 helyen van, a Tiszanagyfalui, Polgár-KFCS – és NyFCS, vízátemelő képessége összesen 1 m³/s. A szivattyútelepek és szivattyúállások együttes névleges vízátemelő képessége 7,37 m³/s. Állandó belvíztározó a vármegyét érintő területen nincs. Időszakos tározó az Alsó-Nyírvíz-Nagy-éri belvízvédelmi szakaszon 5 db található - Penészleki I-V.tározók - összesen 620 ezer m³ kapacitással. A tározók összes területe 130 ha.

Belvízvédekezés 2026. évben

2026. év eddig eltelt időszakában igazgatóságunk működési területén belvízvédelmi készültségi fokozat elrendelésére nem került sor.

Az őszi felülvizsgálat tapasztalatai

A csatornák állapotára a feliszapolódás jellemző, a medrek vízszállító képessége 30-90%-ra tehető. A 09.12 sz. védelmi szakaszon a csatornák 56 %-át, míg a 09.03 sz. védelmi szakaszon a csatornák 50 %-át gáztalanítottuk. A műtárgyakat a szemrevételezésen túl az elzáró szerkezetek mozgatási próbájával ellenőriztük az üzemképesség megállapítása érdekében. A felülvizsgálatok alapján a műtárgyak állapota megfelelő, egyes esetekben az átépítés, felújítás indokolt. Az Aracsi, a Rejei és a Tiszaeszlári szivattyútelepek

üzemképesek, karbantartottságuk, műszaki állapotuk, környezeti rendjük megfelelő. A hajtóműves motorral felszerelt mozgó gerebeket, a vízszintes, illetve a ferde szállítoszalagokat, és a többi villamos berendezést a szemle során megvizsgáltuk. A gépi berendezések karbantartottsága megfelelő. A tervezett kisebb karbantartási feladatokat elvégeztük. A tározók funkciójukat ellátnak, állapotuk megfelelő. Néhány esetben a zárószerkezetek komolyabb javítása szükséges.

Belvízvédelmi tervek

A belvízvédelmi terveink aktualizálása 2025. december 10-ig megtörtént. A belvízvédelmi művek őszi felülvizsgálata kiterjedt - helyszíni szemlék, adatlapok megküldése keretében - a belterületi, önkormányzati művek állapotának, illetve a vízkárelhárítási terveinek felülvizsgálatára is. A beérkezett 2025. évi önkormányzati adatlapok feldolgozása folyamatban van. Rendelkezésünkre áll Penészlek, Tiszadob, Tiszadada, Tiszaeszlár, Tiszavasvári, Tiszalök, Szorgalmatos, Tiszanagyfalu települések vízkár-elhárítási terve. Nyírlugos, Nyírbétek vízkár-elhárítási terve nincs a birtokunkban. A települési vízkár-elhárítási tervek felülvizsgálata a katasztrófavédelem megbízottjával közösen 2026. március 11-én megtörtént. Tiszanagyfalu, Tiszalök, Szorgalmatos települések vízkár-elhárítási tervének aktualizálása szükséges.

Önkormányzati-, üzemi- és magánkezelésben lévő művek helyzete

Az önkormányzatok az üzemeltetésükben lévő belterületi belvízvédelmi művek karbantartását az elmúlt évek gyakorlatának megfelelően végezték, anyagi lehetőségeikhez mérten gondoskodtak a felújításokról, karbantartásokról. A földmedrű csatornák gaztalanítását, illetve a burkolt csatornák és átereszek iszaptalanítását a lakosság bevonásával és a közfoglalkoztatás keretében részben elvégezték. Az Alsó-Nyírvíz-Nagy-éri belvízvédelmi szakasz belterületein a csatornázatlan, lefolyástalan területek jelentenek problémát, melyek kisebb helyi csapadéktól is belvizesek. A belvízvédelmi szakasz önkormányzati csatornáira vonatkozóan az éves kaszálási arány 30-40%. Az üzemi vagy magán vízrendezési műveknek a 09.03. számú Tiszai-felső belvízvédelmi szakaszon sok esetben nincs gazdája, fokozatosan tönkremennek, elvesztik funkciójukat. A 09.12. számú Alsó-Nyírvíz-Nagy-éri belvízvédelmi szakaszon nem találhatók üzemi művek.

Belvízvédelmi és vízhasznosítási célú beruházások, megelőző helyreállítások

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyét érintően belvízvédelmi művek fejlesztése nem történt. 2026. évben a Keleti-főcsatorna beeresztő műtárgy és hajózsilip előtti szakaszon a vízigények biztosítása és a hajózsilip üzembiztonsága céljából uszadék eltávolítását végeztük.

Belvízvédelmi műveket érintő problémák, fejlesztési javaslatok

A fenntartási munkák végzésekor sokszor találkozunk a létesítmények területi, tulajdonjogi problémáival. A csatornák esetében sokszor nincs meg a jogszabályban előírt fenntartóság, a beékelődött, idegen tulajdonú szakaszok a csatornarendszert megbontják, kezelésük sokszor nehézkes. A szivattyútelepek nyomócsöveinek felülvizsgálata szükséges. A töltésben elhelyezett nyomócsövek szigetelése előregedett, állapotuk az elfedés miatt megkérdőjelezhető. A nyomócsövek felülvizsgálata, béléscsővezése szükséges. A Tiszanagyfalui szivattyútelepen jelenleg két darab dízel szivattyú üzemel. Egy korábban megvalósult villamos hálózat fejlesztésünk lehetővé tenné bűvárszivattyúk beépítését.

VÍZHIÁNY ELLENI VÉDEKEZÉS 2026. ÉVBEN

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 15/C. § (9) bekezdése alapján, a mezőgazdasági művelésre használt talaj vízháztartási adatai és a hidrometeorológiai előrejelzések figyelembevételével az ország egész területén a tartósan vízhiányos időszak került kihirdetésre 2025. 03. 01-től.

A vármegye területén három vízhiánykezelő körzetünk található. (5. sz. melléklet)

Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyét érintő vízhiánykezelő körzetek				
Vízügyi Igazgatóság	Kód	Megnevezés	Körzet területe (km²)	Megjegyzés
TIVIZIG	09.01.	Tisza közvetlen	1 468	Teljes egészében TIVIZIG működési terület.
TIVIZIG	09.02.	Tiszaölki Öntözőrendszer (TÖR)	2 351	Teljes egészében TIVIZIG működési terület.
TIVIZIG	09.04.	Alsó-Nyírség	1 226	Teljes egészében TIVIZIG működési terület.

A TIVIZIG működési területén a vármegyét érintően 2026. évben vízhiányvédelmi készülségi fokozat elrendelésére az alábbiak szerint került sor:

Vízhiánykezelő körzet száma/neve	Készülség módosítása (elrendelés/növelés/mérséklés/megszüntetés)	Dátum (év: hónap:nap:óra)	Új készülségi fok
09.01 Tisza közvetlen	Elrendelés	2026. 04. 24. 15:00	II. fok
09.02 Tiszaölki öntözőrendszer (TÖR)	Elrendelés	2026. 04. 24. 15:00	II. fok
09.04 Alsó-Nyírség	Elrendelés	2026. 04. 24. 15:00	II. fok

Az aszályhelyzet kiváltó oka a 2025 és a 2026-os év hidrometeorológiai tényezőinek kedvezőtlen alakulása volt. A vízhiány elleni védekezés keretében igazgatóságunk a vízáradással érintett műtárgyak kivételével a zsilipeket lezárta, ezzel biztosítva a helyben keletkező vizek megtartását. Minden vízpótlási útvonalon elhelyezkedő csatornát feltöltött állapotban tartunk.

Tiszadobi - holtágrendszer vízpótlása

2025. évben október 7. – 30. között szivattyús vízpótlást végeztünk a Darab-Tisza holtágrészbe, ahonnan szivornyával került átemelésre a Falusi-Tisza medrébe. A beavatkozás alatt mintegy 500 ezer m³ víz került szivattyúsán átemelésre. 2026. május 18. – június 17. között újabb szivattyús vízpótlást hajtottunk végre a Tiszadobi-holtágrendszerbe. A szivornyás vízbeemelés idén a Falusi-Tisza és a Malom-Tisza holtágrészekbe is megvalósult, összesen mintegy 560 ezer m³ mennyiségben.

Tiszaadada Holt - Tisza ökológiai célú vízpótlása

A holtág területe mintegy 20 hektár, a becsült ökológiai vízmennyiség mintegy 300 ezer m³. A szivattyús vízpótlás a Tiszadobon kiépített rendszer alkalmazásával tervezzük.

A korábbi védekezések tapasztalatai

Elsődleges tapasztalata a védekezésnek, hogy a csatornák és azok létesítményeinek karbantartottsága kiemelten fontos tényezője a térségben egyidejűleg jelentkező vízigények biztonságos kiszolgálásának. Az utóbbi években az Öntözésfejlesztési stratégia, valamint az infrastrukturális hiányok megszüntetésére biztosított forrásokból megvalósult rekonstrukciós munkák jelentős mértékben javítottak a vízszolgáltatási létesítmények műszaki állapotán, ezzel segítve a vízvisszatartási, vízkormányzási feladatainkat. A védekezés során az időben megtett védelmi beavatkozásainknak köszönhetően a vízszolgáltatás, valamint a Körös-völgyi vízleadás biztosított volt. A vízhasználókkal való folyamatos kapcsolattartás és a „menetrendezés” bevezetésével a jelentkező vízigényeket kiszolgáltuk.

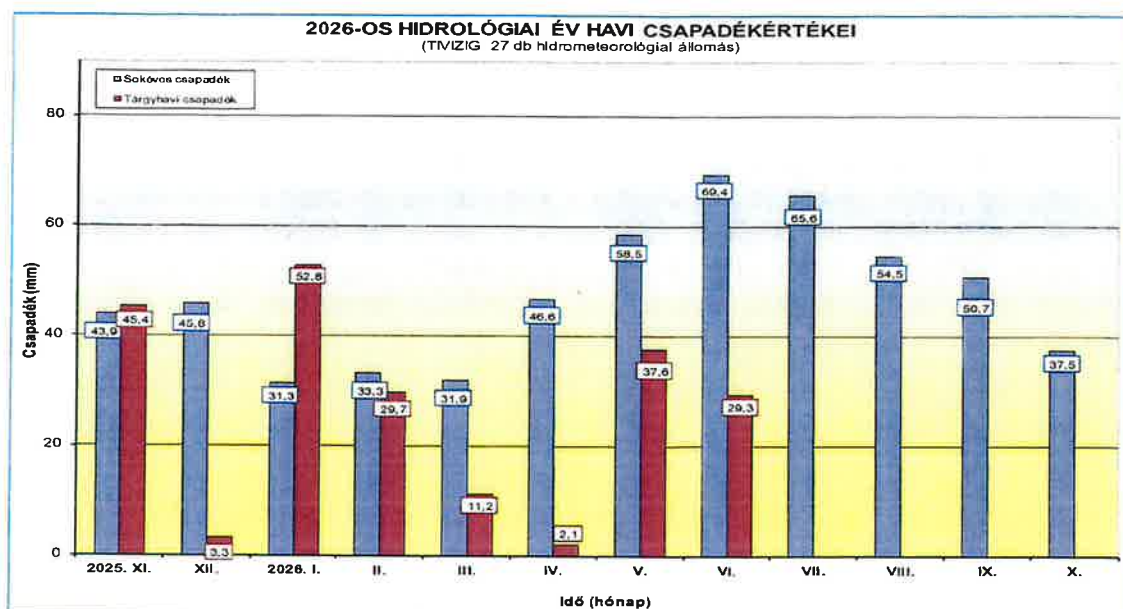
VÍZMINŐSÉGI KÁRELHÁRÍTÁSI HELYZET ÉRTÉKELÉSE

Igazgatóságunk több vízminőségvédelmi körzete is érinti Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyét. (6. sz. melléklet)

Vízminőségi kárelhárítási beavatkozási pontjaink a határon túlról, illetve működési területünkön kialakult havária helyzetekből fakadó szennyezések elfogására szolgálnak. Többnyire kijelölt és kiépített felvonulási területek, melyek bármilyen időjárás mellett lehetővé teszik a szükséges beavatkozásokat. A védelmi eszközök az MBHSZ hajdúszoboszlói telephelyén vannak tárolva. A gyorsabb reagálás érdekében egységbe foglalva a vízminőség védekezés céljára berendezett ponyvás utánfutó és konténer van kialakítva. A vízminőség védekezés eszközpark megújításához - a természetes elöregedés miatt - újabb, korszerűbb berendezések beszerzése folyamatban van a hatékony és biztonságos védekezés érdekében. A 2026-ös évben nem rendeltünk el vízminőségi kárelhárítási készültséget Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye területén.

Hidrometeorológiai helyzetkép 2026. június 18-án

2026. márciusában a lehullott csapadék mennyisége igazgatóságunk területén a sokéves átlagnál jóval kevesebb volt (35,1%). Áprilisban a csapadékhiány tovább fokozódott, ebben a hónapban a sokéves átlagnak a töredéke hullott, csupán 4,5%. Ennek következtében egyre súlyosabb aszály helyzet alakult ki. Május hónapban több csapadékot észleltünk, viszont a sokéves átlagtól még így is kevesebb volt a lehullott területi átlag (64,3%). Május közepére mérséklődött az aszály, viszont a hónap végére több tájegységen erős aszály alakult ki. Júniusban a hónap első felében a lehullott csapadék mennyisége területegységenként erősen eltérő volt, június 18. napjáig átlagosan 29,3 mm-t mértünk működési területünkön.

2026. a hőmérséklet a sokéves átlagnál márciusban 2,5°C-kal volt melegebb, az április 0,8°C-kal volt hidegebb, a májusi középhőmérséklet pedig 0,4°C-kal haladta meg a sokéves átlagot. A legalacsonyabb észlelt hőmérséklet -5°C (Debrecen – Bánk, 2026. 03. 01.), a legmagasabb észlelt hőmérséklet 34,2°C (Debrecen – Bánk, 2026. 05. 27.).

A Tisza határontúli vízgyűjtőin számottevő csapadék a tavaszi időszakban nem hullott, ezáltal készütségi szinteket meghaladó árhullám sem alakult ki. A Tisza középvízi medre Tiszadobnál jelenleg alacsony teltségű (2026. 06. 18-án: 25 %, $Q=120,6 \text{ m}^3/\text{s}$).

Tiszadob állomás legalacsonyabb és legmagasabb relatív vízállásai havi bontásban:

Időszak	Legalacsonyabb relatív vízállás (cm)	Legmagasabb relatív vízállás (cm)
2026. március	25	127
2026. április	19	54
2026. május	12	42
2026. június (18-ig)	12	41

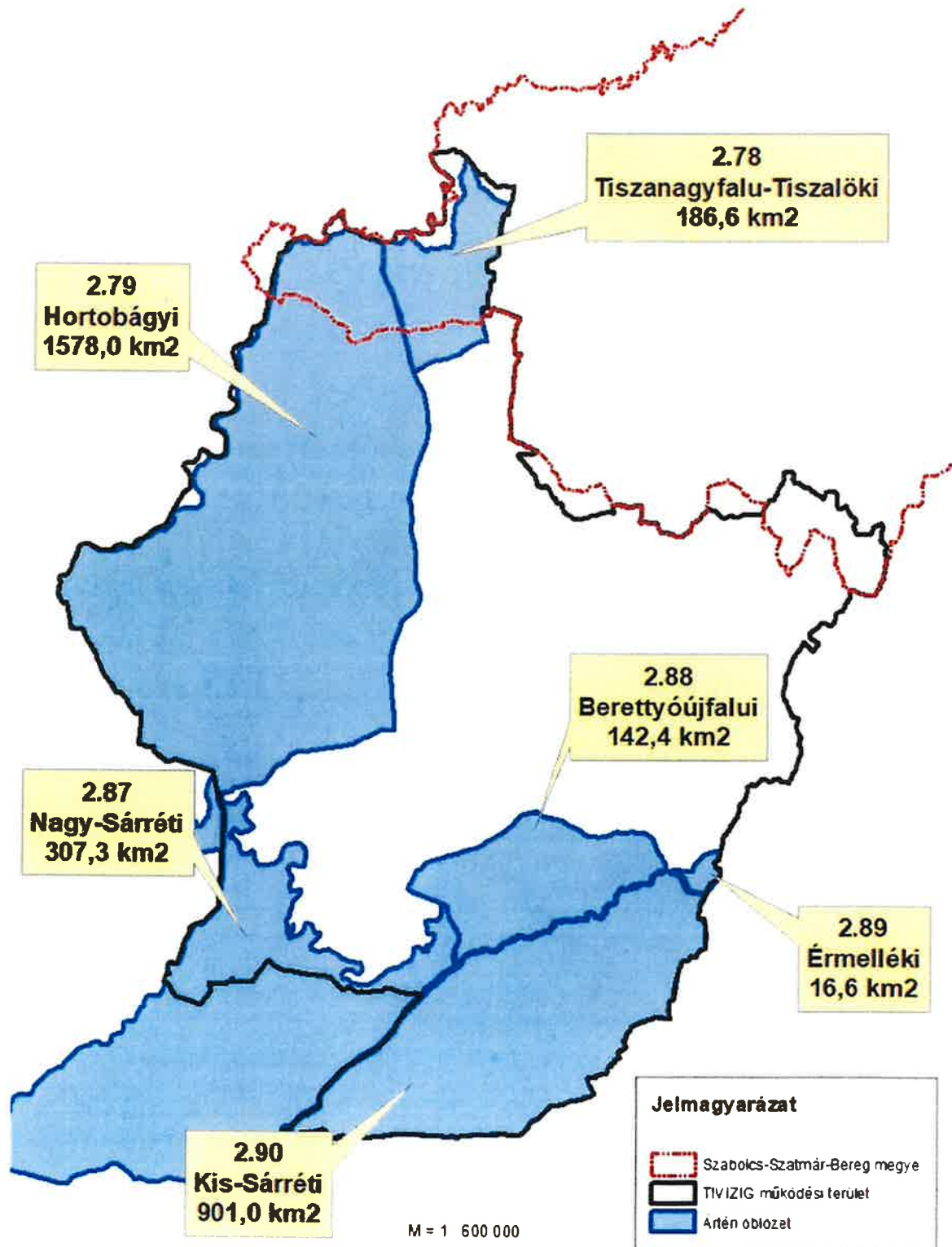
2026. március elején a talajvíztükör a sokéves átlag alatt helyezkedett el, melynek oka a kevés vízbevitel, az elmaradó téli csapadék. Az ezt követő időszakban volt néhány jelentősebb csapadékesemény, ám a talajvízszintekre ennek nem volt érdemi befolyása, és továbbra is stagnáló tendencia mutatkozott. Csúpn néhány talajvízkútban indult emelkedésnek a talajvízszint rövid ideig. 2026 májusának végére működési területünkön újból az aszályos időszak lett úrrá. A légköri körülmények nem alakultak kedvezően, jelentősebb esők nem keletkeztek, ennek következtében a talajvíztükör fokozatosan egyre lejjebb húzódott. A talaj felső 1 m-es rétegének nedvességtartalma jelenleg (2026. 06. 18.) 32 – 45 % közötti.

ÖSSZEFOGLALÁS

Fentiek figyelembe vételével megállapítható, hogy Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye TIVIZIG működési területével érintett részének ár- és belvízvédelmi biztonsága megfelelő. A védelmi szervezet és infrastruktúra felkészült a védekezésre, a fenntartási és fejlesztési vonatkozásban is biztosítottuk a védképesség javítását a rendelkezésre álló forrásoknak megfelelően. Jövőbeni feladatunk a természet kihívásainak kezelése, a környezeti adottságainkhoz illeszkedő, jól működő vízgazdálkodás feltételeinek megteremtése és fenntartása, igazodva a jogszabályi keretekhez és a társadalmi elvárásokhoz.

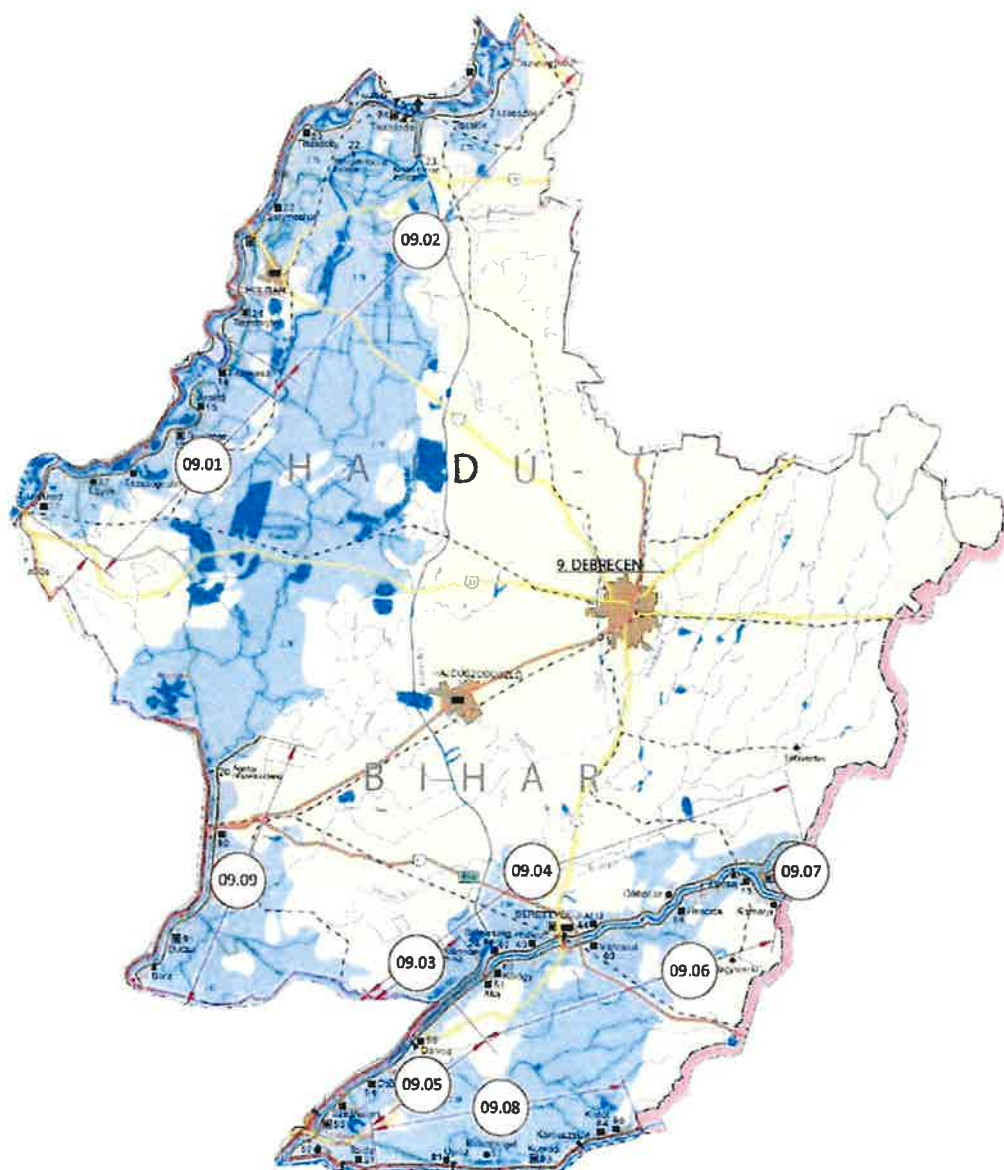
1. sz. melléklet

TIVIZIG ÁRTÉRI ÖBLÖZETEI

2. sz. melléklet

TIVIZIG ÁRVÍZVÉDELMI SZAKASZAI

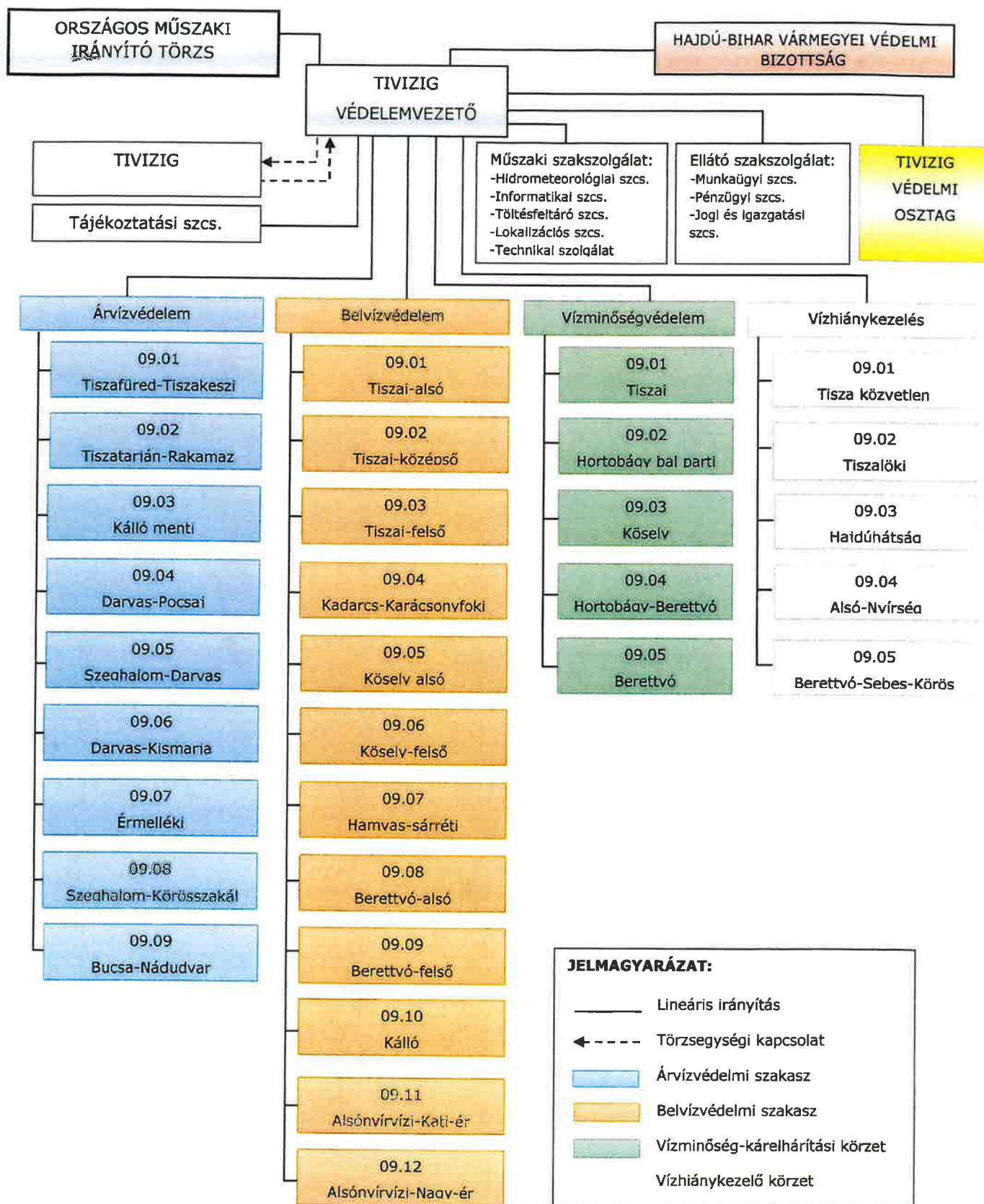

09.01 Tiszafüred-Tiszakeszi
09.02 Tiszatarján-Rakamazi
09.03 Kálló menti
09.04 Darvas-Pocsaji
09.05 Szeghalom-Darvasi

09.06 Darvas-Kismarjai
09.07 Érmelléki
09.08 Szeghalom-Körösszakáli
09.09 Bucsá-Nádudvari

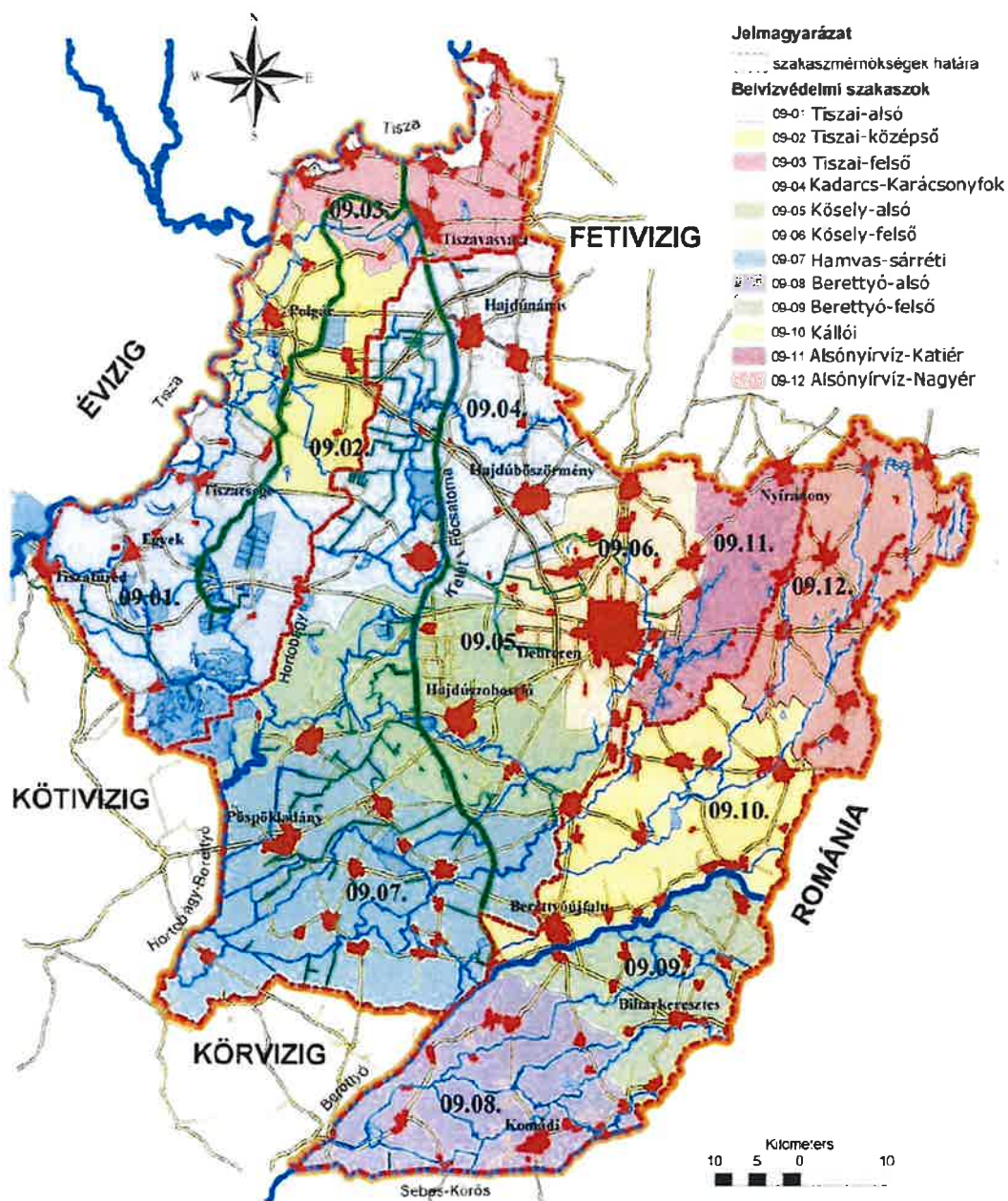
3. sz. melléklet

A TIVIZIG VÍZKÁRELHÁRÍTÁSI SZERVEZETI SÉMÁJA

4. sz. melléklet

TIVIZIG BELVÍZVÉDELMI SZAKASZAI

TIVIZIG VÍZHIÁNYKEZELŐ KÖRZETEI

TIVIZIG VÍZMINŐSÉGVÉDELMI KÖRZETEI

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG VÁRMEGYEI KÖZGYŰLÉS
.../2026. (VI.30.)
önkormányzati határozata

Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye ár- és belvízvédelmi helyzetéről, a vízügyi ágazat védelmi szervezetének és védelmi infrastruktúrájának felkészültségéről, valamint a művek védképességét javító fejlesztések aktuális állapotáról

A Vármegyei Közgyűlés

a Vármegyei Közgyűlés és szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 10/2024. (XI.7.) önkormányzati rendelet 42. §-a alapján a Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye ár- és belvízvédelmi helyzetéről, a vízügyi ágazat védelmi szervezetének és védelmi infrastruktúrájának felkészültségéről, valamint a művek védképességét javító fejlesztések aktuális állapotáról szóló tájékoztatót megtárgyalta, az abban foglaltakat tudomásul veszi.

A határozatot kapja:

Vármegyei Önkormányzati Hivatal, Helyben

Nyíregyháza, 2026. június 30.